

Országgyűlési képviselő

Iromány száma: **H/5967.**

Benyújtás dátuma: **2019-04-29 17:37**

Parlex azonosító: **1AL9Z0OI0001**

Címzett: **Kövér László, az Országgyűlés elnöke**

Tárgy: **Határozati javaslat benyújtása**

Benyújtó: **Dr. Keresztes László Lóránt (LMP), Csárdi Antal (LMP), Demeter Márta (LMP), Hohn Krisztina (LMP), Schmuck Erzsébet (LMP), Ungár Péter (LMP)**

Határozati javaslat címe: **A nukleáris energia hasznosításának az emberi egészséget, a társadalmi jóllétet és a környezetbiztonságot veszélyeztető kockázatairól és a megújuló erőforrások bölcs hasznosítására irányuló, fenntartható energiapolitika kialakításának szükségességéről**

Tisztelt Elnök Úr!

Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 28. §-ának (4) bekezdése alapján „**a nukleáris energia hasznosításának az emberi egészséget, a társadalmi jóllétet és a környezetbiztonságot veszélyeztető kockázatairól és a megújuló erőforrások bölcs hasznosítására irányuló, fenntartható energiapolitika kialakításának szükségességéről**” címmel a mellékelt határozati javaslatot kívánom benyújtani.

...../2019. (.....) OGY határozat

a nukleáris energia hasznosításának az emberi egészséget, a társadalmi jóllétet és a környezetbiztonságot veszélyeztető kockázatairól és a megújuló erőforrások bölcs hasznosítására irányuló, fenntartható energiapolitika kialakításának szükségességéről

1. Az Országgyűlés a csernobili katasztrófa harmincharmadik évfordulója alkalmából kötelességének tartja megemlékezni a baleset véltlen áldozatairól, a mentési munkálatok önfeláldozó és azóta többnyire elhunyt vagy gyógyíthatatlan betegséget szerzett résztvevőiről, együtt érezve azok hozzátartozóival, a kitelepített százezrekkel, a mentesítésben azóta is közreműködőkkel, nem feledve, hogy a baleset az emberi tragédiák mellett hatalmas térségekben milyen ökológiai és gazdasági válsághelyzetet idézett elő.

2. Harminchárom éve történt, de mind a mai napig megrendítő a visszaemlékezés 1986. április 26-ára, amikor a csernobili atomerőmű négyes blokkja hajnali 1 óra 23 perckor felrobbant. Az erőmű fala kiszakadt, majd egy második robbanást követően 750 méter magas nukleáris fáklya csapott fel, égő radioaktív törmelékekkel és halálos szintű sugárzással borítva be a környéket.

Legalább 200 ezer embert kellett evakuálni, a mentesítésben pedig több százezen vettek részt, többségében fiatal kiskatonák, bányászok, de sok civil, orvos, ápoló és mérnök. A rákkutatók nemzetközi szervezete már az első években több tízezer rákos megbetegedést hozott összefüggésbe a Csernobili katasztrófával. A mentesítésben résztvevők közül az első évtizedben több mint 40 ezren haltak meg. Az elhalálozások és megbetegedések egyes kutatások szerint azóta elérheti a százezres nagyságrendet. Voltak magyar áldozatok is, elsősorban azok között, akik a legveszélyesebb időszakban a sugárzó zónába vittek szállítmányokat.

A felrobbant erőmű körül 30 kilométeres „halálzónát” kellett kijelölni. Ugyanakkor még mindig több mint 5 millió ember él olyan területeken, amelyek hivatalosan „csernobili szennyeződéssel szennyezettnek” számítanak. Fehéroroszországban, Oroszországban, illetve Ukrajnában 150 ezer négyzetkilométeres területen kellett korlátozni a mezőgazdasági földhasználatot. A nukleáris szennyezés pedig túllépte az országhatárokat is.

A robbanások során legnagyobb mennyiségben kiszabadult – de nem egyedüli – radioaktív anyag, a cézium 137-es izotópjának felezési ideje több mint 30 év. A baleset sugárzási következményei így még évszázadokig hatnak majd. Nemzetközi segítséggel hiába épült szarkofág a sérült blokk fölé, a mentesítési munkák még akár száz évet és sok pénzügyi forrást emésztenek fel.

A sugárzó üzemanyag és grafit többsége ma is a helyszínen van, megközelíthetetlen és ártalmatlaníthatatlan, ugyanúgy, mint Fukusimában, mert a csernobili katasztrófa nem az egyedüli baleset a nukleáris energiahasznosítás terén. A Nemzetközi Atomenergia-ügynökség hétfokozatú Nemzetközi Nukleáris Eseményskáláján több hasonló, különböző súlyú baleset szerepel, a nagyszámú meghibásodást és üzemzavart – amire már Magyarországon a Paksi Atomerőműben is több példa volt – nem is számolva. Mindez a fokozott elővigyázatosságra és a megelőzésre hívja fel a figyelmet.

3. A veszteség kimondhatatlan. A tanulságokat pedig éppen ezért le kell vonni, hogy többet ilyen ne történhessen meg. Az országgyűlés ezért felhívja a Kormányt, hogy

- a) haladéktalanul vizsgálja felül Magyarország energiapolitikáját a nukleáris energiahasznosítás fokozatos, de mielőbbi kivezetése érdekében;
- b) terjesszen be az Országgyűlés elő egy olyan javaslatot, amelyik az energiatakarékosság- és hatékonyság javításával és a megújuló energiaforrások fenntartható hasznosításával elősegíti hazánkban a külső forrásoktól való energiafüggőség és kiszolgáltatottság csökkentését és a lakosság jelentős részét érintő energiaszegénység felszámolását;
- c) a magyar társadalom tájékoztatása és tisztánlátása érdekében hozzon nyilvánosságra minden, a paksi bővítésről szóló dokumentumot, beleértve a gazdasági, pénzügyi megállapodásokat is;
- d) bontsa fel az orosz féllel kötött, az új paksi blokkok létesítéséről szóló szerződést;
- e) gondoskodjon a Paksi Atomerőmű meglévő blokkjainak működéssel, esetleges üzemzavaraival kapcsolatos haladéktalan tájékoztatásról;
- f) kezdeményező külkapcsolati tevékenysége révén szorgalmazza a határainkon kívüli, de országunkra nukleáris kockázatot jelentő atomerőművek bezárását, a főként hadászati célú, atommeghajtásos tengeralattjárók és más eszközök használatának korlátozását.

Általános indokolás

A csernobili – de hasonlóan a többi - nukleáris katasztrófa sok olyan visszafordíthatatlan tragédiát és évtizedekre kiható mentesítési munkálatokat tesz szükségessé, hogy rendre nem csak megemlékezni kell róluk, de le kell vonni a tanulságokat is, hogy többé ilyen ne történhessen.

Ennek jegyében jelentős nemzetközi és nemzeti törekvések vannak arra, hogy az atomerőműveket ki lehessen vezetni, ill. több ország már egyértelműen állást foglalt újabb erőművek építésének tilalmáról. Magyarország érdekei is ezt kívánják.

A Kormány jelenlegi energiapolitikája és döntései mindezen szempontokat figyelmen kívül hagyják, nem kellően tájékoztatva a magyar lakosságot az atomenergia és a tervezett új paksi blokkok építésének környezeti, környezetbiztonsági és gazdasági következményeiről. A tervezett blokkokra vonatkozó – peres úton részben nyilvánosságra hozott – szerződések nem nyújtanak kellő alapot egy ilyen nagyságrendű és jelentőségű beruházáshoz és ezzel sértik nemzeti érdekeinket, beleértve a jelen és a jövő generációkat is.

A szerződés hiányos és éppen ezért a kockázatkezelés elemi szempontjait nélkülöző - környezetbiztonsági részei mellett külön említést érdemel a tervezett beruházás életciklus-elemzésével összekapcsolt, hosszú távú költséghatékonyság vizsgálatának és bemutatásának hiánya.

Ukrajnában ma is több – jelentős kockázatot jelentő – meghosszabbított élettartamú erőmű működik. A nemzetközi egyezmények ugyanakkor lehetővé és szükségessé teszik, hogy a Kormány folyamatosan nyomon kövesse ezek állapotát, sorsát és az ebből eredő kockázatokat, és kezdeményező módon szorgalmazza a környezetbiztonsági tényezők javítását.

A biztonságos atomenergia Csernobil után 33 évvel is csupán illúzió, az atomerőművek kiszámíthatatlan és vállalhatatlan veszélyforrást jelentenek. Magyarország jövőjét nem az atom, hanem a takarékos energiahasználatra és a megújuló energiaforrásokra alapuló zöldgazdaság jelenti: minden olyan lépéssel, amelyet nem ebbe az irányba teszünk meg, a környezeti értékeinket, az egészséget, a fenntartható fejlődést és az ország függetlenségét kockáztatjuk.